



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. III. De Sanctimonialium Superioribus, Visitoribus, ac Confessariis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

Periculoso, renovans sancta Synodus, universis Episcopis, sub obsecratione divini iudicii, & interminatione maledictionis eterna, precipit, ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis, ordinaria, in aliis vero, Sedis Apostolicæ autoritate, clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est conservari maxime procurent, inobedientes atque contraditores, per Censuras Ecclesiasticas aliasque penas, quacunque appellatione postposita, compescentes; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii secularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub Excommunicationis poena, ipso facto incurrenda, omnibus Magistratibus secularibus injungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire e Monasterio, etiam ad breve tempus, quocunque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbata, indultis quibuscunque & privilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cuiuscunque generis aut conditionis, sexus vel ætatis fuerit, sine Episcopi vel Superioris licentia, in scriptis obtenta; sub excommunicationis poena, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus vel Superior licentiam debet in casibus necessariis, neque alius ullo modo possit, etiam vigore cuiuscunque facultatis vel indulti, hæcenus concessi, vel in posterum concedendi.

35 Memores itaque salutis nostræ, cupientesque à Nobis avertere divinæ ultionis vindictam, præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ omnibus Sanctimonialium Monasteriorum Superioribus, Commissariis, ac Visitationibus, ut Monasteria omnia monialium, sibi subjecta, ad debitam clausuram & communem vitæ rationem, relegata omni proprietatis specie, quamprimum redigant.

36 Et, quamvis in Dicecesi nostra Monasteria Sanctimonialium omnia extra civitates & oppida, ruri & apertis fere locis sita sint, eam tamen rationem iniri volumus in constituendis Ianuis, Fenestris, Rotis, Cancellis, ingressu Monasterii, & in omni forma ædificiorum, ut omnia ad accuratam formam inclusionis seu clausuræ debitæ quam proxime accedant.

37 Ianuæ septorum Monasterii diu noctuque sint clausæ, duabus feris; quarum altera intus, altera foris claudatur, ac unam clavem habeat Præfecta, seu ex ejus commissione Ianitrix Senior, alteram Pater seu Confessarius, non aperiantur vero januæ nisi ex causis necessariis; & tunc moniales non audeant eo accedere, ut externum quidpiam aspiciant, vel cum mare aut scæmina colloquantur.

38 Extra casus necessarios & in jure expressos, non admittantur mares & scæminæ cuiusvis generis intra septa Monasterii, etiamsi monialibus inserviant, nec finantur ibidem

pernoctare, sub poena Excommunicationis quibus aliæ poenæ arbitrariæ addentur.

39 Animadvertimus quoque, puellas sæculares interdum, educationis aliæ causa in clausuris Monasteriorum commorari, quæ res cum aliquanto periculo non careat, volumus, ut posthac nullæ hujusmodi puellæ in Monasteria recipiantur, sine expressa Nostra licentia, in scripto concessa, ac Superioris regularis, si ei subjectum fuerit Monasterium.

40 Hujusmodi vero puellæ habitu incedant modesto, nigri coloris, vel fusco, non varii coloris, aut qui nimiam mundi vanitatem sapiat; & advertatur, ne moribus aut verbis moniales offendant.

41 Quod de Hospitalitate religionum statutum est cap. præcedente, hoc in monialibus multo magis observetur; caveaturque, ne sub specie familiaritatis, visitationis, & amicitiae, hospites alii facile excipiantur quam qui necessarii sunt.

In cæteris, omnia constitutionibus Ordinum & SS. Concilii Tridentini Decretis relinquantur; eaque studiosè servanda Sanctimonialibus ac earum Præfectis & Superioribus ferè commendantur.

C A P. III. De Sanctimonialium Superioribus, Visitationibus ac Confessariis.

1 Nil æque conservat religiosum statum, & in eo viventes Deo consecratas personas, quam frequens Superiorum inspectio & visitatio; quæ, præsertim teneras virgines, eò magis in ordine atque officio continet, quo illæ ob sexus fragilitatem ampliori cura ac vigilantia suorum Superiorum indigent.

2 Superiores itaque Monialium (quos certe cupimus viros graves, prudentes, Constitutionum Ordinis ac status Monasterii intelligentes, zelo ac rerum spiritualium scientia præditos,) Sanctimoniales, curæ suæ commissas, temporibus à Regula vel Constitutionibus definitis, ferè ac sollicitè visitent, ac, quæ corrigenda ac reformanda sunt, in meliorem statum reponant, dictumque sibi ab Apostolo existiment: Rogamus autem vos Fratres, corripite inquietos, consolamini pusillanimes, patientes estote ad omnes.

3 Visitationes suas prudenter instituunt, & antè ipsam posterioris visitationis chartam perlustrent, defectus examinent qui emendandi præscripti fuerint; & an emendatio debita subsequuta sit, diligenter perquirant.

4 In ipsa autem Visitatione hunc modum teneant, ut seorsim singulas de votis substantialibus, de Regula & Constitutionibus, & an illa bene observentur, conceptis secundum morem Ordinis aut præsentem necessi-

Cont. Tri-
dent. sess.
25. c. 9.
de regul.

1 Thess. 5.
v. 14.

tatem vel occasionem interrogationibus percontentur.

5 Item de vita communi, de officio divino, de frequenti Communione, confessione, & exercitiis spiritualibus, & quæ isthuc secundum prudentiam suam spectare existimaverint.

6 An clausura secundum præscriptum Concilii Tridentini bene observetur; An ipsæ moniales extra Monasterii septa se conferant; An permittatur viris aut mulieribus ingredi septa, excepta causa inevitabilis necessitatis; An libellos prohibitos, picturas sæculares, conversationem suspectam cum aliis habeant; An permittatur eis accipere vel dare Epistolas quas non prius legerit Præfecta; An in colloquiis extraneis modus debitus servetur, & forores auscultatrices semper adsint; An ad cancellos vel rotas convivia & comotationes fiant cum amicis & aliis.

7 De munusculis, An modus excedatur.

8 Quibus exercitationibus ac laboribus post divinum officium tempus traducatur. ubi attendendum, ne nimis studiosæ sint moniales istius artificiosæ exercitationis in acupictura, opere acuario, & similibus quæ magis decent sæculares quam religiosas.

9 An sint inter eas conspirationes seu, ut vocant, ligæ, & partes, dissidia, rixæ, contentiones, obreccionones, calumniæ, murmura, &c. Quæ harum causæ, primipilares seu choragæ & incentrices; quæ omnino diligenter corrigendæ, & pax & conciliatio omni modo constituenda.

10 Item interrogentur de Officialibus.

11 De Abbatissa, Priorissa, Suppriorissa, Magistra Novitiorum, Celleraria, &c. An legitime sint constitutæ; An bene se gerant in officiis suis; quis in qualibet defectus; An res Monasterii procedant, an in deterius; vergant; ac cujus id culpa fiat, animadvertendum.

12 Novitiæ quomodo recipiantur & instituantur. Interrogentur quoque de Patre seu Confessario, An sit vir gravis, integer, discretus, prudens, qui monialium conscientias bene tractare norit; An quicquam in illo defideretur; An is permittat ut bis vel ter alius Confessarius per annum monialibus offeratur. Item de Concionatore, an bene suo muneri satisfaciatur.

13 Et, si videatur, etiam de personis externis, œconomo, scriba, & aliis de familia; si quispiam ex iis Monasterio inutilis, scandalosus aut periculosus sit.

14 Inquisitione seu examine perfecto, mature consideratis & perpensis omnibus depositionibus, Visitatores chartam Visitationis conficiant, & in domo capitulari secundum morem religiosum omnia peragant; studeantque, ut, quoad ejus fieri potest, pax & tran-

quillitas in Monasterio constituatur & relinquatur, divini officii, clausuræ & votorum bona ratio habeatur.

15 Si quæ vero supra modum tentatæ ac perturbatæ & pusillanimes videantur, in iis sedandis & ad æqualitatem animi reducendis omnem modum adhibeant; atque etiam, si necessarium videatur, viros eruditos & religiosos procurent, qui eos solentur, instruant, & tranquillitati suæ restituant. Caveant etiam, ne aliquæ, sub specie pietatis, apparitionum & visionum, præsertim si melancholicæ, & validæ imaginationis sint, à Maligno eludantur aut decipiantur.

16 Qui Monasteriis præsentunt Abbates ac Superiores, magno cum delectu Confessarios ac Patres monialium constituent, viros pios, maturos, prudentes, doctos, sensualitatis & hujus sæculi contemptores, ac tales qui antea vitæ experimento ostenderunt, se inter sponsas Christi secure & cum fructu spirituali conversari, easque non minus verbis & cohortationibus, quam vitæ exemplo, ad religiosam modestiam, humilitatem, pietatem, ac vitæ puritatem informare & excitare posse; quod etiam diligenter facere, & se in omnibus bonorum operum exemplum præbere, studeant.

17 Familiaritatem vero nimiam, colloquia privata (nisi informationis spiritualis gratia) evitent; cum iis nec prandeant nec bibant; munuscula vero vel ab iis capere, vel iis dare, autoritate sua indignum existiment.

18 Ipsa rerum magistra experientia docet, artem artium esse regimen animarum, & maxime sanctimonialium tractare conscientias & confessiones excipere. Quapropter maxime decet sanctimonialium Præfectum, ut penitus omnes animæ earum morbos, & in quibus contra vota religiosa & regulam peccatur, cognoscat, perspiciat, & remedia in promptu habeat, quomodo hujusmodi tentationibus, æmulationibus, pusillanimitatibus & cæteris animi affectibus medendum sit, ut Deo sacratæ Virgines in vocationis suæ amore & religiosæ perfectionis studio confirmandæ & promovendæ.

19 Confessarius sanctimonialium, neque nimis rigidus neque nimis laxus, nec nimis remisse neque nimis minutim ac scrupulose in quibusdam interrogare debet, quæ omnia cum una regula comprehendere non possint, unctio Spiritus sancti, orationibus ferventibus impetrata; pietatis studium, profectus spiritualis, diligens conatus, defiderantem docebunt.

20 Verendum etiam est, ne præposterus in Confessione metus & pudor aliquando in monialibus efficiant, ne illæ coram ordinario suo Confessario conscientiam suam plane exonerent. Vide, quod à Concilio Tridentino

tino

tino in hac parte indultum, etiam ante in Constitutiones Synodales relatum est, ut alius extraordinarius Confessarius illis bis aut ter offeratur, id ne à Præfectis seu Confessariis monialium ordinariis, tanquam suæ potestatis derogatorium, negetur, aut constringatur, cum

expediat, etiam sæpius hanc potestatem cum Superiorum licentia facere, & libertatem aliquam salutarem, ad alia mala præcavenda, hac in parte permittere, si perspicuis argumentis, angi suarum conscientias, animadvertant.

P A R S Q V A R T A.

CAP. VNICVM. De Iurisdictione & Iudicio Ecclesiastico.

Corrupcionem tribunalium nostrorum, & confusionem Iurisdictionum, ac inde procedentem Iuris ac justitiæ perversionem, Nos, in ipso statim in Diocesi Nostram Osnabrugensem ingressu, facile animadvertimus; & res ipsa adeo manifesta loquitur, ut nullus inficias ire possit, ex illa Iudiciorum corruptela, infinita sequi incommoda, dum aut coram non suis iudicibus, aut in idoneis, aut non recto ordine, aut ab iis hominibus qui ad hoc idonei non sunt, causæ perverse tractantur, lites ex litibus feruntur ac pertrahuntur, justitia obscuratur, subditi nostri misere vexantur ac distrahantur, innocentes opprimuntur, hæreditates ac patrimonialia exhauriuntur, & infinita mala oriuntur. quibus ut obviam procedamus, ac, quantum in Nobis est, integritatem juris ac justitiæ in utroque foro constituamus, ac factam rectamque conservemus, officii Nostri Episcopalis ratio à Nobis exigit.

2. Quamvis autem, sicuti necessarium iudicamus, ita votis omnibus desideremus, ut quamprimum accurata iudiciorum reformatio, præsertim in foro Nostro Episcopali, subsequatur; temporis tamen angustia, Provincialium negotiorum accumulatio, multitudo & gravitas, non patiuntur, ut, in Synodali hoc conventu, iis rebus omnibus certum ordinem dare possimus, sed in aliud tempus commodum suspendere cogamur.

3. Interim tamen volumus, ut in iudiciis Nostri, tam Officialatus quam alii, certi ac definiti Procuratores & Advocati sint, ac non alii quam Catholici, compertæ probitatis, fidelitatis, & convenientis eruditionis, qui fidei professionem secundum Decreta Synodi hujus Nostræ fecerint, juramentumque à Nobis proponendum præstiterint; quos etiam volumus ab omni procacitate, maledicentia, superfluis & inutilibus allegationibus, comparationibus, protelationibus, pactis de quota litis, & aliis illicitis lucris, munerum

acceptationibus, & similibus prohibitis actionibus, abstinere, sub arbitraria Nobis poena.

Causæ omnes, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, non alibi, neque coram alio, quam iudicio Nostro Ecclesiastico, agantur, tractentur, definiantur; nec iis cognoscendis ac definiendis iudices sæculares, sive in principio sive per viam appellationis, sese immisceant, quocunque prætextu illius consuetudinis vel usurpationis; cui Nos hac Nostra solemnī protestatione & Synodali Constitutione contradicimus, & omnes contrarios actus interruptos esse volumus.

Cætera, quæ de forma & ordine iudiciorum ulterius desiderantur, Nos, cum præcitu & Consilio Venerabilis Nostri Capituli, Deo dante, ad publicam Diocesis Nostræ utilitatem, & subditorum Nostrorum tranquillitatem ac prosperitatem, diligenter ac serio posthac curabimus.

ET quia Ego Iudocus Uphaus I. V. D. Comes Palatinus, Cantor & Canonicus Ecclesiæ Collegiatae S. Ioannis Osnabrugensis, à suprâ memorato Reverendissimo & Illustrissimo Domino Præfide in Actuarium deputatus, præinsertorum Decretorum Synodaliū promulgationi interfui; idcirco eadem Decreta, in fidem eorundem, prævia debita requisitione, propria manu subscripsi.

Acta